

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av kommunallagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att kommunallagen ändras så att i de samkommuner i vilka kommunen enligt lag skall vara medlem i en samkommun inom något verksamhetsområde och på ett visst område skall samkommunens grundavtal kunna ändras med två tredjedelars majoritet av medlemskommunerna, utan att kräva medlemskommunernas samstämmighet, även till den del det är fråga om grunderna för röst-rätten för ledamöter i samkommuners organ eller representanter vid sammunnsstämman, medlemskommuners betalningskvoter och deras andelar i samkommunens till-

gångar och deras ansvar för samkommunens skulder.

Det föreslås dessutom med anledning av en ny förvaltningsprocesslag att stadgandena om kommunalbesvär kompletteras så att det enligt vedertagen rättspraxis inte skall få framföras nya besvärsgrunder efter att besvärstiden löpt ut. Det föreslås att hänvisningsstadgandena beträffande sökande av ändring ändras så att de gäller förvaltningsprocesslagen.

Ändringen av 79 § avses träda i kraft så snart som möjligt och de övriga ändringarna den 1 december 1996.

MOTIVERING

1. Nuläge

Enligt 79 § 1 mom. kommunallagen (365/95) kan samkommunens grundavtal ändras genom samstämmiga beslut av medlemskommuners fullmäktige. Enligt 2 mom. kan i de samkommuner i vilka kommunen enligt lag skall vara medlem i en samkommun inom något verksamhetsområde och på ett visst område samkommunens grundavtal ändras, om minst två tredjedelar av medlemskommunerna understöder det med undantag för ärenden som gäller grunderna för rösträtten för ledamöter i samkommuners organ eller representanter vid sammunnsstämman, medlemskommuners betalningskvoter och deras andelar i samkommunens tillgångar och deras ansvar för samkommunens skulder. En medlemskommun kan inte heller utan sitt samtycke åläggas att delta i skötseln av nya frivilliga upp-gifter och i kostnaderna för dem.

Samkommunernas grundavtal skall enligt

kommunallagens övergångsstadgande angående samkommuner överensstämman med kommunallagen senast vid utgången av år 1996. Eftersom också lagens 8 och 9 kap. träder i kraft vid ingången av år 1997, medför även detta behov att ändra grundavtalen.

Enligt de stadganden om samarbete mellan kommuner som ingick i den upphärda kommunallagen (953/76) har grundavtalet i obligatoriska samkommuner från början av år 1993 kunnat ändras, om minst två tredjedelar av medlemskommunerna understödde ändringen. Det ansågs behövt att underlätta ändringen av grundavtalet i de samkommuner som består av flera medlemmar. I regeringens proposition med förslag till kommunallag (RP 192/1994 rd) ansågs att man senare, när grundavtalet ändras, kan förutsätta att de bestämmelser i grundavtalet som ur en medlemskommuns synpunkt är väsentliga inte längre skall kunna ändras med två tredjedelars understöd av medlemskommunerna, utan i dessa ärenden skall krä-

vas samstämmiga beslut av medlemskommunerna. Enligt 79 § 2 mom. i den gällande kommunallagen förutsätts medlemskommunernas samstämmighet i dessa ärenden.

Bland de obligatoriska samkommunerna är sjukvårdsdistriktet och specialomsorgsdistriktet producenter av tjänster. Inom den specialiserade sjukvården, som i fråga om kostnaderna är mest betydande, pågår en utveckling som syftar till att hålla en beställare och en producent isär och till att övergå till fasta priser, vilket ur medlemskommunernas synpunkt är en behövlig trend.

Som bäst ändras sjukvårdsdistriktets grundavtal så att de skall överensstämma med stadgandena i kommunallagen, varvid också tillämpningen av bokföringslagen (655/73) beaktas. Vid ändringen av grundavtalen ingrips också i de punkter i grundavtalet i vilka grunderna för de avgifter för service som skall uppbäras hos medlemskommunerna samt medlemskommunernas ansvar för samkommunens tillgångar och skulder definieras. Ändringen förutsätter godkännande av alla medlemskommuner. Ett sjukvårdsdistrikt kan bestå av flera tiotal medlemskommuner och en enda medlems motstånd kan förhindra ändringen oberoende av i vilken omfattning den använder sjukvårdsdistriktets tjänster. Eftersom ett sjukvårdsdistrikt utgör ett system som producerar specialiserade sjukvårdstjänster, bör dess verksamhet vara affärsekonomiskt effektivt och det bör producera tjänsterna på ett ekonomiskt sätt. Grundavtalen bör ändras så att det finns förutsättningar för en ekonomisk och effektiv verksamhet, varför ändringsbesluten skall kunna fattas med två tredjedelars understöd av medlemskommunerna även när det är fråga om betalningskvoter och medlemskommuners andelar av samkommunens tillgångar.

I motiveringen till regeringens proposition med förslag till förvaltningsprocesslag och till lagstiftning som har samband med den (RP 586/1996 rd) har i fråga om besvärsgrunderna konstaterats, att avsikten inte har varit att ändra kommunalbesvärens särdrag i det hänseendet att man i rättspraxis gällande kommunalbesvär har ansett att man inte får framföra nya besvärsgrunder efter att besvärstiden löpt ut. Om ändring har sökts t.ex. på den grunden att beslutet har tillkommit i felaktig ordning på grund av jäv, kan man inte efter att besvärstiden löpt ut yrka

på ändring i beslutet t.ex. på den grunden att fullmäktige har överskridit sina befogenheter i ärendet. Däremot kan man framföra en ny utredning till stöd för den tidigare framförda besvärsgrunder. Eftersom ändringssökanden enligt 27 § 2 mom. förvaltningsprocesslagen (586/96) efter att besvärstiden löpt ut får framföra nya grunder till stöd för sina yrkanden, om inte saken därigenom blir en annan, är det behövt att till kommunallagen föga ett stadgande enligt vilket ovan nämnt lagrum inte skall tillämpas på kommunalbesvären.

När riksdagen stiftade förvaltningsprocesslagen förutsatte den att de stadganden om besvärsförfarande som ingår i andra lagar görs likformiga med förvaltningsprocesslagen. Det föreslås att hänvisningsstadgandena i kommunallagen ändras så att de gäller förvaltningsprocesslagen, men avsikten är inte att ändra rådande rättstillstånd i det hänseendet att en besvärsmyndighet inte kan ge ett nytt beslut i stället för ett upphävt beslut. Kommunalbesvären skall i detta hänseende fortfarande avvika från förvaltningsbesvären.

2. Föreslagna ändringar

Det föreslås att 79 § 2 mom. kommunallagen ändras så att en obligatorisk samkommuns grundavtal skall kunna ändras med två tredjedelars understöd av medlemskommunerna också när ändringen gäller grunderna för rösträtten för ledamöter i samkommunens organ eller representanter vid samkommunsstämman, medlemskommuners betalningskvoter och deras andelar i samkommunens tillgångar och deras ansvar för samkommunens skulder.

Det föreslås att till 90 § fogas ett nytt 3 mom., enligt vilket, avvikande från 27 § 2 mom. förvaltningsprocesslagen, ändringssökanden inte får framföra nya besvärsgrunder efter att besvärstiden löpt ut. Hänvisningarna i 94 § 2 mom. och 100 § föreslås bli ändrade så att de gäller förvaltningsprocesslagen.

3. Propositionens verkningar

Propositionen har inga direkta ekonomiska verkningar, men det finns administrativa verkningar på så sätt att det görs lättare att ändra grundavtalen för obligatoriska samkommuner så att de överensstämmer med

kommunallagen före den tidpunkt som nämns i lagens övergångsstadgande beträffande samkommuner.

4. Beredningen av propositionen

Initiativet i ärendet har tagits av vissa sjukvårdsdistrikt. Propositionen har beretts vid inrikesministeriet som tjänsteuppdrag i samråd med Finlands Kommunförbund. Utlåtande i ärendet har begärts av justitieministeriet.

5. Ikraftträdande

Till följd av att förvaltningsprocesslagen skall träda i kraft föreslås det att ändringen av 90 §, 94 § 3 mom. och 100 § skall träda i kraft den 1 december 1996. Ändringen av 79 § 2 mom. avses träda i kraft så snart som möjligt.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av kommunallagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kommunallagen av den 17 mars 1995 (365/95) 79 § 2 mom., 94 § 3 mom. och 100 § samt fogas till 90 § ett nytt 3 mom. som följer

79 §

Ändring av grundavtalet

Om kommunen enligt lag skall vara medlem i en samkommun inom något verksamhetsområde och på ett visst område, kan samkommunens grundavtal ändras, om minst två tredjedelar av medlemskommunerna understöder det. En medlemskommun kan dock inte utan sitt samtycke åläggas att delta i skötseln av nya frivilliga uppgifter och i kostnaderna för dem.

90 §

Kommunalbesvär

Ändringssökanden skall framföra i 2 mom. avsedda besvärsgrunder innan besvärstiden löper ut.

94 §

Anvisning om rättelseyrkande och besvärсанvisning

Till ett beslut i vilket rättelse inte får yrkas och över vilket kommunalbesvär inte får anföras skall fogas ett meddelande om besvärsförbud. Angående besvärsförbud gäller i övrigt förvaltningsprocesslagen (586/96).

100 §

Övriga stadganden om kommunalbesvär

På kommunalbesvär tillämpas i övrigt förvaltningsprocesslagen.

79 § 2 mom. i denna lag träder i kraft den 199 och de övriga stadgandena den 1 december 1996.

Helsingfors den 13 september 1996

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister Jouni Backman

Lag

om ändring av kommunallagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kommunallagen av den 17 mars 1995 (365/95) 79 § 2 mom., 94 § 3 mom. och 100 § samt
fogas till 90 § ett nytt 3 mom. som följer

Gällande lydelse

79 §

Ändring av grundavtalet

Föreslagen lydelse

79 §

Ändring av grundavtalet

Om kommunen enligt lag skall vara medlem i en samkommun inom något verksamhetsområde och på ett visst område, kan samkommunens grundavtal ändras, om minst två tredjedelar av medlemskommunerna understöder det *med undantag för ärenden som gäller grunderna för rösträtten för ledamöter i samkommuners organ eller representanter vid samkommunsstämman, medlemskommunens betalningskvoter och deras andelar i samkommunens tillgångar och deras ansvar för samkommunens skulder*. En medlemskommun kan inte heller utan sitt samtycke åläggas att delta i skötseln av nya frivilliga uppgifter och i kostnaderna för dem.

Om kommunen enligt lag skall vara medlem i en samkommun inom något verksamhetsområde och på ett visst område, kan samkommunens grundavtal ändras, om minst två tredjedelar av medlemskommunerna understöder det. En medlemskommun kan dock inte utan sitt samtycke åläggas att delta i skötseln av nya frivilliga uppgifter och i kostnaderna för dem.

90 §

Kommunalbesvär

Ändringssökanden skall framföra i 2 mom. avsedda besvärsgrunder innan besvärstiden löper ut.

94 §

Anvisning om rättelseyrkande och besvärсанvisning

94 §

Anvisning om rättelseyrkande och besvärсанvisning

Till ett beslut i vilket rättelse inte får yrkas och över vilket kommunalbesvär inte får an-

---

Till ett beslut i vilket rättelse inte får yrkas och över vilket kommunalbesvär inte får an-

Gällande lydelse

föras skall fogas ett meddelande om besvär-
förbud. Angående besvärsförbud gäller i öv-
rigt lagen om ändringssökande i förvalt-
ningsärenden (154/50).

100 §

Övriga stadganden om kommunalbesvär

På kommunalbesvär tillämpas i övrigt la-
gen om ändringssökande i förvaltningsären-
den.

Föreslagen lydelse

föras skall fogas ett meddelande om besvär-
förbud. Angående besvärsförbud gäller i öv-
rigt *förvaltningsprocesslagen* (586/96).

100 §

Övriga stadganden om kommunalbesvär

På kommunalbesvär tillämpas i övrigt *för-
valtningsprocesslagen*.

*79 § 2 mom. i denna lag träder i kraft den
199 och de övriga stadgandena
den 1 december 1996.*